

El camino de / El camí de
La Magdalena

EL CAMINO DE LA MAGDALENA ES UNA DE LAS RUTAS MÁS TRADICIONALES DE LA PROVINCIA DE CASTELLÓN. ES EL RECORRIDO QUE REALIZARON LOS POBLADORES DEL ANTIGUO CASTELLÓN DESDE EL CERRO DE LA MAGDALENA HASTA LA PLANICIE LITORAL PARA FUNDAR NUESTRA ACTUAL CIUDAD.

PASEAR UN DÍA SOLEADO POR LOS CAMINOS QUE VAN DESDE SANT ROC DE CANET HASTA LAS INMEDIACIONES DEL CASTELL VELL Y LA ERMITA, O EMPEZAR EL TRAYECTO DESDE EL CENTRO DE LA CIUDAD PASANDO POR EL PRIMER Y EL SEGÓN MOLÍ. LOS DÍAS DE LAS FIESTAS FUNDACIONALES SON ALGUNOS DE LOS GRANDES ALCIENTES DE ESTE TRAYECTO QUE FORMA PARTE DE NUESTRA HISTORIA Y FORMA DE SER.

EL CAMÍ DE LA MAGDALENA ÉS UNA DE LES RUTES MÉS TRADICIONALS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ. ÉS EL RECORREGUT QUE VAN REALITZAR ELS POBLADORS DE L'ANTIC CASTELLÓ DES DEL TOSSAL DE LA MAGDALENA FINS A LA PLANURA LITORAL, PER A FUNDAR LA NOSTRA ACTUAL CIUTAT.

PASSEJAR UN DIA SOLEJAT PELS CAMINS QUE VAN DES DE SANT ROC DE CANET FINS ALS VOLTANTS DEL CASTELL VELL I L'ERMITA, O COMENÇAR EL TRAJECTE DES DEL CENTRE DE LA CIUTAT, PASSANT PEL PRIMER I EL SEGON MOLÍ ELS DIES DE LES FESTES FUNDACIONALS, SÓN ALGUNS DELS GRANS AL·LICIENTS D'ESTE TRAJECTE QUE FORMA PART DE LA NOSTRA HISTÒRIA I FORMA DE SER.

CASTELLÓN CASTELLÓ

PZA. PRIMER MOLÍ

Límite urbano de la ciudad de Castellón
Límit urbà de la ciutat de Castelló

PERFIL DEL RECORRIDO / PERFIL DEL RECORREGUT

- DISTANCIA RECORRIDA/
DISTÀNCIA RECORREGUDA: 6,85 KM
- Altitud mínima/Altitud màxima: 100 mtrs
- Altitud màxima/Altitud mínima: 208 metros
- Desnivell acumulado subiendo/
Desnivell acumulat a l'ascensió: 212 mtrs
- Desnivell acumulado bajando/
Desnivell acumulat al descens: 165 mtrs
- Grado de dificultad/Grau de dificultat: FÁCIL/FACIL

Autopista A-7

N-340a

N-340

Nueva carretera Castellón-Benicàssim
Nova carretera Castelló - Benicàssim

Río Seco / Riu Sec

Camínas

Camínas

RONDA NORTE
RONDA NORD

Camínas

Lledó

Via de Servicio/Via de Servicio

Camí Viejo de Barcelona
Camí Vell de Barcelona

SEGÓN MOLÍ

RÍO SECO / RIU SEC

CAPILLA / CAPELLA
SANT PERE

SANT ROC DE CANET

CAMINO DE SANTIAGO/
CAMI DE SANTIAGO

Paraje Natural de la Magdalena
Paratge Natural de la Magdalena

PRIMERO HITOS EN EL CAMINO PRIMERES FITES AL CAMI

EL PRIMER MOÑÍ PUEDE SER EL INICIO DE NUESTRA RUTA HACIA LA MAGDALENA. EL PRIMER MOLÍ POT SER L'INICI DE LA NOSTRA RUTA CAP A LA MAGDALENA

SIGUE EL CAMINO DE BALDOSAS ROJAS. SEGÜIX EL CAMI DE RAJOLE'S ROGES

El Camino de la Magdalena, partiendo desde la ciudad, destaca por sus espacios históricos y naturales, y por el suelo de color rojo que lo diferencia del resto de vías de Castellón.

En nuestro trayecto pasaremos por el **Primer Molí** y el **Segon Molí**, reconvertidos para uso civil. Este último acaba de ser cedido por el Ayuntamiento al Colegio Oficial de Ingenieros Industriales para instalar un aula didáctica relacionada con los antiguos molinos de agua.

El itinerario fundacional de la Magdalena también coincide en algunos puntos con el **Camino de Santiago**. Ruta que se inicia en la Basílica de la Virgen de Lledó.

Siguiendo el camino salimos de los límites de la ciudad para llegar al **Río Seco**, un ecosistema propio que en su desembocadura cuenta una **destacable fauna** entre la que podemos encontrar con anfibios, peces, aves y animales terrestres de diferentes especies.

El Río Seco es atravesado a la altura del Caminás. A partir de este punto, entramos en un recorrido de caminos rurales que atraviesan los huertos de la zona norte de Castellón hasta acabar en Sant Roc de Canet. Un trayecto con olor a azahar que en primavera destaca por la belleza de la floración del naranjo.

El Cami de la Magdalena, partint des de la ciutat, destaca pels seus espais històrics i naturals, i pel sòl de color roig que el diferencia de la resta de vies de Castelló.

Durant el nostre trajecte passarem pel **Primer i pel Segon Molí**, reconvertits i destinats a ús civil. El segon molí acaba de ser cedit per l'Ajuntament al Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials per a instal·lar-hi una aula didàctica relacionada amb els antics molins d'aigua.

L'itinerari fundacional de la Magdalena coincideix també en alguns punts amb el **Camí de Santiago**. Ruta que s'inicia des de la Basílica de la Mare de Déu del Lledó.

Tot seguint el camí, eixim dels límits de la ciutat per a arribar al **Riu Sec**, un ecosistema propi que a la desembocadura compta amb una **destacable fauna**, entre la qual podem trobar des d'amfibis, peixos i aus fins animals terrestres de diferents espècies.

El riu Sec és travessat a l'altura del Caminás. A partir d'aquest punt, entrem a un recorregut de camins rurals que travessen els horts de la zona nord de Castelló fins a acabar en Sant Roc de Canet. Un trajecte amb olor de flor de taronger, que a la primavera destaca per la bellesa de la floració d'aquest arbre.

EL SEGÓN MOLÍ ACABA DE SER CEDIDO AL COLEGIO OFICIAL DE INGENIEROS INDUSTRIALES. EL SEGON MOLÍ ACABA DE SER CEDIT AL COL·LEGI OFICIAL D'ENGINYERS INDUSTRIALS.

UN ECOSISTEMA PROPIO UN ECOSISTEMA PROPI

TRAZADO DEL CAMINO DE SANTIAGO TRACAT DEL CAMÍ DE SANTIAGO

RIO SECO CERCA DE SU DESEMBOCADURA
RIU SEC PROP DE LA SEUA DESEMBOCADURA

ENCONTRAREMOS DIVERSOS TIPOS DE PLANTAS
TROBAREM PLANTE DE DIVERSES CLASSES.

DE SANT ROC DE CANET A LA ERMITA DE LA MAGDALENA

DE SANT ROC DE CANET A L'ERMITA DE LA MAGDALENA

Sant Roc de Canet fue construida en 1652 para rendir culto a San Roque, santo protector de pestes y epidemias. La ermita es un punto de encuentro para aquellos que decidan hacer el camino más largo, donde se suele parar a almorzar junto a la sombra de los árboles de su entorno y recuperar fuerzas para seguir el viaje.

Para los que prefieren el camino más simple, Sant Roc de Canet es el punto de inicio de su ruta. Comenzar la jornada, admirando una de las Ermitas con más tradición de Castellón siempre es un aliento para emprender la subida hasta la Magdalena.

El camino que nos espera se rodea de pinares y sotobosque mediterráneo hasta llegar al cerro de la Magdalena, a 111,3 metros sobre el nivel del mar. Un paraje natural, ubicado en el comienzo de los relieves del Paraje Natural del Desert de Les Palmes, que es el asentamiento del Castellón original. En el paraje encontraremos dos monumentos históricos imprescindibles: el Castell Vell y la Ermita de la Magdalena.

Sant Roc de Canet fón construïda l'any 1652 per a rendir culte a Sant Roc, sant protector de pestes i epidèmies. L'ermita és un punt de trobada per a aquells que decidisquen fer el camí més llarg, i és un lloc a on se sol parar a esmorzar a l'ombra dels arbres del seu entorn i recuperar forces per a seguir el viatge.

Per als que preferixen el camí més senzill, Sant Roc de Canet és el punt d'inici de la seua ruta. Iniciar la jornada admirant una de les ermites de major tradició de Castelló, sempre és un alé per a mamprendre la pujada fins a la Magdalena.

El camí que ens espera es rodeja de pipedes i sotabosc mediterrani fins a arribar al tossal de la Magdalena, a 111,3 metres sobre el nivell de la mar. Un paratge natural, ubicat al començament dels relleus del Paratge Natural del Desert de les Palmes, que és l'assentament del primitiu Castelló. Al paratge trobarem dos monuments històrics imprescindibles: el Castell Vell i l'Ermita de la Magdalena.

Esta capilla es un importante punto de encuentro el día de La Romería ya que confluyen los peregrinos que vienen del Grao de Castellón y los que llegan desde la Ciudad de Castellón
Esta capella és un important punt de trobada el dia de la Romeria ja que hi conflueixen els pelegrins que vénen del Grao de Castelló i els que arriben des de la ciutat de Castelló.

LA ERMITA ES UN PUNTO DE ENCUENTRO PARA LOS QUE DECIDAN HACER EL CAMINO MÁS LARGO
L'ERMITA ES UN PUNT DE TROBADA PER A AQUELLS QUE DECIDISQUEN FER EL CAMÍ MÉS LLARG

CAPILLA EN HONOR A SANT PERE
CAPELLA EN HONOR A SANT PERE

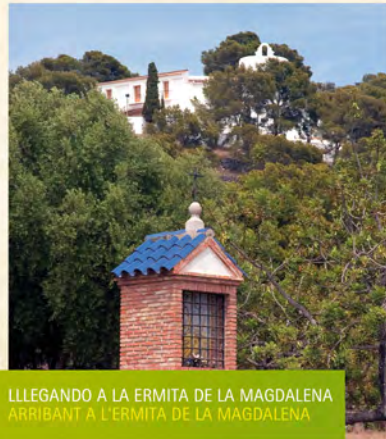
ENTRADA A LA ERMITA DE SANT ROC DE CANET
ENTRADA A L'ERMITA DE SANT ROC DE CANET

INTERIOR DE LA ERMITA DE SANT ROC DE CANET
INTERIOR DE L'ERMITA DE SANT ROC DE CANET

EL CAMINO DE LA MAGDALENA EN BICICLETA
EL CAMÍ DE LA MAGDALENA AMB BICICLETA

LLLEGANDO A LA ERMITA DE LA MAGDALENA
ARRIBANT A L'ERMITA DE LA MAGDALENA

EL PARAJE NATURAL MUNICIPAL DE LA MAGDALENA
EL PARATGE NATURAL MUNICIPAL DE LA MAGDALENA

ENTRADA A LA ERMITA DE LA MAGDALENA
 ENTRADA A L'ERMITA DE LA MAGDALENA

EL CASTELL VELL. EL ORIGEN DE CASTELLÓN
 EL CASTELL VELL, L'ORIGEN DE CASTELLO

El entorno de la Magdalena se declaró Paraje Natural Municipal en 2006 por un Acuerdo del Consell de la Generalitat Valenciana. Destaca por la forma singular que generan los antiguos bancales de cultivo dispuestos concéntricamente alrededor del Castillo y la Ermita. La mayoría de ellos han sido tomados por la vegetación natural como la coscoja, el palmito, el lentisco o el romero, aunque aún quedan algunos ejemplares de los olivos y algarrobos que se cultivaban.

En el amplio pinar que lo cubre podemos encontrar diferentes especies animales. Aves como la alondra común, el arrendajo, el gorrión común o el estornino negro conviven con mamíferos como los erizos, las ardillas rojas, las comadrejas, los tejones, los lirones y las musarañas.

L'entorn de la Magdalena es va declarar Paratge Natural Municipal l'any 2006, per un acord del Consell de la Generalitat Valenciana. Destaca per la forma singular que generen els antics bancals de cultiu disposats concèntricament al voltant del castell i de l'ermita. La majoria d'ells han sigut presos per la vegetació natural com ara el coscoll, el margalló, el llentiscle o el romer, tot i que encara queden alguns exemplars de les oliveres i garroferes que s'hi cultivaven.

A l'àmplia pinada que el cobrix podem trobar diferents espècies animals. Aus com ara la terrorola comuna, el gaig, el teuladi comú o l'estornell negre conviuen al costat de mamífers com són els eriçons, els esquirois rojos, les mosteles, els teixons, els lirons i les musaranyes.

El Castell Vell es el origen de Castellón. Se trata de un lugar en el que se constata la ocupación humana desde el neolítico. Los restos del castillo son de origen islámico de los siglos X o XI. Debió ser tributario del Cid pasando en el siglo XII a los almorávides, siendo reconquistado en 1233. Cuando en 1252 se funda la nueva ciudad de Castellón en la Plana, el Castillo queda abandonado y arruinado incluyendo su primera ermita dedicada, ya entonces, a Santa Magdalena.

La actual Ermita de la Magdalena fue construida en 1451 por un Frare del monasterio de Santes Creus, conocido como el "frare Barbut", en un lugar distinto del anterior aprovechando una antigua cisterna, de grandes proporciones, excavada en la roca. El ermitero llegaría a disponer de cocinas, comedor y hostería.

El Castell Vell és l'origen de Castelló. Es tracta d'un lloc on es constata l'ocupació humana des del Neolític. Les restes del castell són d'origen islàmic, dels segles X o XI. Hagué de ser tributari del Cid, passà en el segle XII als almoràvits i fón reconquistat pels cristians al 1233. Quan l'any 1252 es funda la nova ciutat de Castelló a la plana, el castell queda abandonat i arruïnat tot incloent la primera ermita dedicada, ja llavors, a Santa Maria Magdalena.

L'actual Ermita de la Magdalena fón construïda l'any 1451 per un frare del monestir de Santes Creus, conegut com al "Frare Barbut", a un lloc diferent de l'anterior i aprofitant una antiga cisterna de grans proporcions excavada dins la roca. L'ermitori arribaria a disposar de cuines, menjador i hostal.

El edificio adopta la configuración actual a partir de 1758 cuando Vicente Pellicer reconstruye todo el conjunto. Su altar mayor aparece presidido por una pintura sobre tabla imitando la cerámica realizada por Juan Bautista Porcar Ripollés en 1940.

L'edifici adopta la configuració actual a partir de 1758 quan Vicente Pellicer reconstruïx tot el conjunt. L'altar major apareix presidit per una pintura sobre taula, la qual imita la ceràmica realitzada per Juan Bautista Porcar Ripollés, l'any 1940.

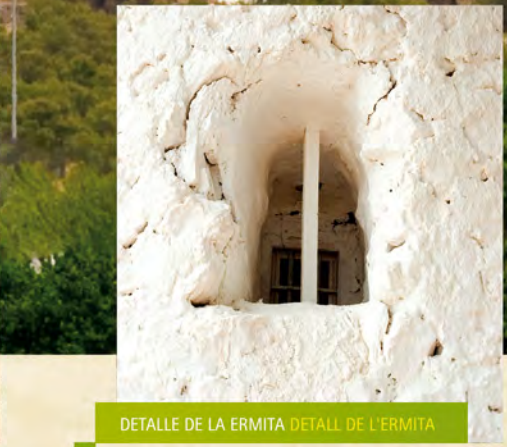
VISTA GENÉRICA DEL PARAJE DE LA MAGDALENA Y
DETRÁS LAS RUINAS DEL CASTELL VELL
VISTA GENERAL DEL PARATGE DE LA MAGDALENA I
DARRERE LES RUINES DEL CASTELL VELL.

SUBIENDO A LA ERMITA PUJANT A L'ERMITA

AÚN QUEDAN EJEMPLARES DE OLIVOS
ENCARA QUEDEN EXEMPLARS D'OLIVERES

DETALLE DE LA ERMITA DETALL DE L'ERMITA

LA ROMERÍA DE LAS CAÑAS LA ROMERÍA DE LES CANYES

La Romería de les Canyes se celebra el tercer domingo de cuaresma, constituyendo el acto principal de las fiestas fundacionales, con una peregrinación multitudinaria desde el centro de la ciudad hasta la Ermita de la Magdalena. Recuerda el recorrido que realizaron los habitantes de Castellón desde el asentamiento original del Castell Vell, hasta la planicie litoral para fundar nuestra actual ciudad.

Las duras condiciones de vida de la zona propiciaron que en 1251 el Rey Jaime I concediera Real Permiso a su lugarteniente Ximén Pérez del Arenós para el traslado de la población del monte al llano para fundar la villa de Castellón de la Plana en un terreno con mayores facilidades de cultivo y crecimiento.

En la romería que recuerda este hecho participa todo Castellón, incluyendo autoridades civiles y religiosas. La tradición marca que se suba a la ermita con una caña con la cinta verde conmemorativa, y un pañuelo al cuello.

Se inicia oficialmente a las 8:00 h. desde la Plaza Mayor, con la Misa de Romeros celebrada en la Concatedral de Santa María, aunque mucha gente comienza la marcha desde la Plaza de Mª Agustina, lugar típico de reunión, por donde pasa la comitiva. Desde este punto la romería recorre la parte norte de la ciudad y sale a través de caminos rurales en dirección a la Ermita de la Magdalena.

A mitad de camino, como manda la tradición, se hace una parada en Sant Roc de Canet para almorzar y rezar una oración. El trayecto continúa hasta llegar a la Magdalena donde se dispara una mascletà, se realiza una misa solemne y se degusta una monumental paella para todos los romeros.

Este acto de las fiestas fundacionales de Castellón destaca por su sentimiento. Es una marcha llena de alegría e ilusión que recuerda nuestros orígenes e historia.

La Romería de les Canyes se celebra el tercer domingo de Cuaresma i constituïx l'acte principal de les festes fundacionals, amb un pelegrinatge multitudinari des del centre de la ciutat fins a l'Ermita de la Magdalena. Recorda el recorregut que van realitzar els habitants de Castelló des de l'assentament original del Castell Vell, fins a la planura litoral per a fundar la nostra actual ciutat.

Les dures condicions de vida de la zona van propiciar que l'any 1251 el rei Jaume I concedira un Reial Permís al seu lloctinent Ximén Pérez d'Arenós per al trasllat de la població de la muntanya al pla i fundar la vila de Castelló de la Plana a un terreny amb majors facilitats de cultiu i creixement.

Durant la romeria que recorda este fet participa tot Castelló, incloent-hi autoritats civils i religioses. La tradició marca que es pugui a l'ermita amb una canya amb la cinta verda commemorativa i un mocador al coll.

S'inicia oficialment a les 8:00 h. des de la Plaça Major, amb la Missa dels Romers celebrada a la Concatedral de Santa Maria, encara que molta gent comença la marxa des de la Plaça de Mª Agustina, lloc típic de reunió, per on passa la comitiva. Des d'este punt la romeria recorre la part nord de la ciutat i ix, a través de camins rurals, en direcció cap a l'Ermita de la Magdalena.

A mitjan camí, com mana la tradició, es fa una parada en Sant Roc de Canet per a esmorzar i resar-hi una oració. El camí continua fins a arribar a la Magdalena on es dispara una "mascletà", s'oficia una misa solemne i es degusta una monumental paella que es prepara per a tots els romers.

Este acte de les festes fundacionals de Castelló destaca pel seu sentiment. És una marxa plena d'alegria i d'il·lusió que recorda els nostres orígens i història.

LA TRADICIÓN MARCA QUE SE SUBA A LA ERMITA CON UNA CAÑA CON LA CINTA VERDE CONMEMORATIVA, Y UN PAÑUELO AL CUELLO. LA TRADICIÓN MARCA QUE ES PUGA A L'ERMITA AMB UNA CANYA AMB LA CINTA VERDA CONMEMORATIVA I UN MOCADOR AL COLL.

LOS PEREGRINOS DESCANSAN A SU LLEGADA AL PARAJE NATURAL DE LA MAGDALENA. ELS PELEGRINS I ROMERS DESCANSEN A LA SEUA ARRIBADA AL PARATGE NATURAL DE LA MAGDALENA.

SUBIENDO A LA ERMITA DE LA MAGDALENA
PUJANT A L'ERMITA DE LA MAGDALENA

ENTRANDO A LA ERMITA DE LA MAGDALENA
ENTRANT A L'ERMITA DE LA MAGDALENA

AYUNTAMIENTO *Pasión x*
Sostenibilidad **CASTELLÓN**

